

ДЭЭДИ ЭРТЕМНИГ ТИБЕТ ЛАМА-БИЛЕ УЖУРАШКАНЫМ

Башкы боду бөдүүн, сеткини биче, кижилерге дууларак, кичээгөйлеп, Оон-биле тапшырып, ижин-жара чокка чугаалашкан соонда, Ижин чөпчөрдү чагай чөпчөрү-ла бүүдүрчү чагай сеткил-сагышыне угламын күзөлдөп алар.

ТӨРҮТТҮНГЕН ЧЫЛДАРЫВЫС «ТӨЛГӨЗИ»

Чылдар санаар айым-биле аттарды деп Чырык чере бода бурган номнаан дээрзин, Чөпчүкүд албатызы шушту билдир...

Бүрбү шолбан, Күскелер деп сымдыктарды Бүдүкүнден оожум-топтук оол кижя, Күске чылда чыгааттынын төртүттүр...

Ай шолбан, Күскелер дээр сымдыктарды, Күске чылда төртүттүнген кыстар болза, Күзелдинге албан чедер оруктук боор...

БОЙДУС БИЛЕ СЕТКИЛ ХӨӨНҮ

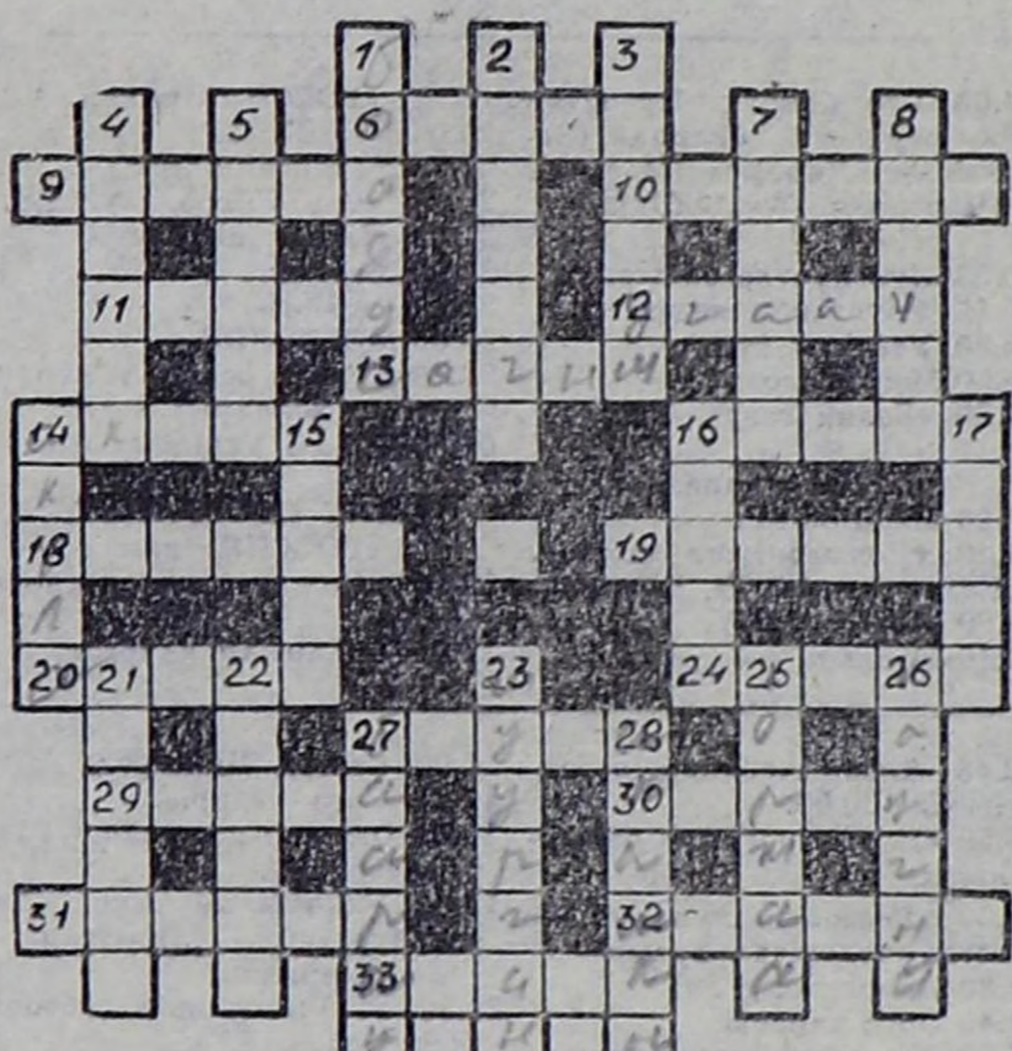
Чоогалды сайырмыда Чолур-Терек, Чөпчүкү үчүн сарый сымнык, магаданчыг Иче-черин ардеданын дамырлыгыш...

А МҮГЫ үеде бисте долган-дыр туура амдыралыктыста берелер, шаптарак-зынар, моондактар көүздө-ини эскербей баар аргагыс чок...

1992 чылдын күзүндө Шыктың Далай-лама башкыны Тывага келгени сузуг-ла чогуур үезинде болган болушунун деп санап болур бис...

Олар Кызылда Улуг-Хем ол чарында «Туван Чой-хоринг» хурезинге үш чыл ичинде ажылдар хуулаштырган экине үлөөлүнүг кол чыллага чүз дээр болза...

КРОССВОРД

ДООРА ДУРГААР: 6. Дуназаалашыкына аягытлар ак металл, 9. Чуга жыш, 10. Тыва байырлап, 11. Торлааны бир өскүр аадары, 12. Медерел, сарым, 13. Водак, күзөл, 14. Сургагыш япон кинорежиссерунд ады, 16. Оөөдөлге системанын аякылдакышы, 18. Орталык аякылдакышы, 19. Бедик чагы, тудуг-сүрү, 20. Өшкү уксазы, 24. Ханы онгар, тамы, 27. Европада күрүне найысылалы, 29. Хавыштан артылап каан тарат аймак, 30. Медээ бөзрине аякылдар херексел, 31. Россияның, Тываның алдарлыг артисти, 32. Тыва эр ат, 33. Постүд салбагар жыды.

УЗУН ДУРГААР: 1. Долгандыр хүрөөлү, 2. В. Серен-оолдун шүдүктөр ному, 3. Тыва төрөл болук, 4. Чөөк чүкү удустарынын дайыны мергенчилеринин чепсээ, 5. Эрзиине хем, 7. Өг көвөө, 8. Коптулап Току ажар оруктар бир арг, 14. Далайнын араатан балым, 15. Маалый орту лустарында хорал чулуктуг жыш, 16. Эр төмө, 17. Арага шүдүктөрүне аякылдар чүгүн докта, 21. АНЧП-тин соолту президенттеринин бирээни, 22. Азык-канчак, 23. Дуу-дүштөлдүг хат, 25. Эрн Тывага сандык чер, 26. С. То-канын «Аоаттын сөзүнүн» маалыгы, тоолуучунун дүниа-зы, 27. Шерий турга, 28. Чыгыс өг-бүлениң өолдары.

МАРТ 8 ТЕ УНГЕН КРОССВОРДУН ХАРЫЗЫ УЗУН ДУРГААР: 1. Арачаңа, 2. Травести, 3. Севит-баз, 6. Аңчыма, 7. Чалсаң, 12. Сабо, 13. Кивес, 16. Улу, ДООРА ДУРГААР: 2. Тарыс, 4. Раскоча, 8. Нога, 9. Карп, 10. Кыс, 11. Час, 14. «Авай», 15. Дина, 17. Козлова.

Лобсан Тубтен башкы Бүдүкүндө чыгыш-сеткил кижилерин сагыш-сеткилин чырыдып, хей-ээт кириштер, төлөнтүг мөзү-шыналарын кижге сиңирип сайдыралыштар чагай эки күштер биске агаар дег эргежок чугула аларган.

Лобсан Тубтен башкы Бода шажын өөрединиң бедик денедил челип алган болганда, ону бистин Тываже чоруктаны анаа таварылда өвөс. Чоинуң шажын-чүдүгези катап тургустууну туура бо чаа үеде тускай эртем-билин чок, ботарын «ламарлар биске деп санап чогуур мечети кижилеринин сагыш-сеткилин төрөткөзүн улаштыртып чыгарып, Бода шажын талазы-биле тускай дээди эртемниң башкыны биске келгени көчүгүчүтүл.

Лобсан Тубтен башкы Тывага келгенде бээр 7 ай челип турар. Бо үеин дургузунда тыва улустуң амдыралында чамдык чүүлдерин онаалап эскерип көргөс, бодунуң бодалдарын, санааларын, сүмелерин аякы-чажыт чокка күзөлдөп биле чугаалап берди. Лама башкыны тыва кижилер-биле доктаамал аралашып, чугаалажып харылажып, бир онаалап эскерип чүгүдү болза, чамдык унут илазылда, айык-дала кижилеринин ара-далыже сундуз бергенин сагыш чогаалыкын болган дүвүр-биле демделген, Ылангыч сан талазы-биле эвээш, чүгө 300-ле муң чурттакчылыг Тыва ышкаш черин чөшү аныялдан эргээш арага алмандар болза, оон бөдүн нация когарар, харын-даа төнүң болурун айымлы тыптып болурун лама башкы улуг харадал-биле айтытты, Ол ышкаш өг-бүлөлөргө кижя мөчөөдө, оң соонда 7 болган 49 хонуктарын эртертенде арага аймаан келергей хемчээл чок ажылдап турарына амык-ла таарышмаан, хомулаан саркыин илеретти.

«БҮГҮ НАЗЫНЫНДА ЧАРАШ ДАНҒЫНА» Амгы үеде чараш даңгыналар конкурзуун чорудары пат-ла чанчыл апарган. Африканың Чад деп күрүне-иниң хамаатмасы Битту Келу деп херезженге «Көзөө-мөңгө» деп чараш даңгына» деп өңөне онагай атты бүгү назынында айлаңдар кылдыр тывыскап. Ол херезжен Чадты төвү Нажаменын хоорайда чурттап турар. Битту Келу ам барык 50 чылдарын дургузуна чуртта өч чараш херезжинеринин үлөгөр-чижээ болуп келген.

«АННАРА ЭРГЕ — ХЕРЭЭЖЕННЕРДЕ» Перунун эртемленерин экспедиция үезинде Укаяль хемнин эринде джунглиде херив-сының доктаамал хай-гаарар, омак-сергек, эол-гир-кашпай чоруун ам-даа оокуммаан. Ону улус чүгө биеги ышкаш анык хөвөө деп билли турар. Оон бир чылдарына чүдөл дээр болза, ол чурттуң акшааның Битту Келуунуң келергей анык чараш үезинде чуртан портретин сийлеп күрүскен. Чада даңгыны чурттаран келген аалчылар бир-ле дугарында Битту-биле баштай танышарлар. Олар эртериниле бижиниң ап тура, паспортунда хан хан тахмала чараш кысты овуру хөвөрүн баштай-ла эскерип каарлар.

«УЗАТКАН АЖЫЛ ЧУРУМУ» Март 5-те ТР-ниң ИХЯ-аның бө чылдык ийн абынын ишинде оперативти ажыл-чорудуулазынын түндүглерин үндүргөн. Ап туура хөмчөлөр ам-ла чепс болуш турарын республика хөмчөлөр үлөөлүндери, мал орлааш-кыналары эвээженей туура керештирилди. Ычангаш бө бүтүн барылаалаша, ИХЯ-нын хуула составынын ажал шаанын чүрүмү уздыр, азы 6 ажал хүнүгүң недеже шилчир деп шийтир хүлээп алдынган. Ол ышкаш иштин херектерин хорай болгаш көчүмүң калдыгын доктаамал практиктиг дуга чедирери-биле ИХЯ-ны комплекстик бригадалаш турускап.

ИХЯ-ның ол бригадалаш март 8-ү хүнеринде Бай-Тайга, Барын-Хемчик, Сут-Хөл, Чөөн-Хемчик болгаш Ан-Довурк ИХЯ-леринге дуаны чедирген. Оон аныктын иштин херектер сайлы, милициянын генерал-майору С. С. Б. Монгуш баштап туур.

«Мелегей херезженерин хүндүлээр сен бе? — Ол чүү дээрин ол? Чок болбайн, — А чөм безин кылга албастарын? — Чок, А чүү? — Ындың чүгө болза, мөөк калайыңа чүгө тура-лар кижя бээр сен?» Хуусааның үе баскан херектен үр-ле ажал тып-паан, адал соонда урулгар садыга кийизинчилеп кирип алган. Оон аныктын туура болуу көчүгүчү чүрүм-чүгү, эмгө-сөкөстүг. Бир илап комиссия ханал келген. Көргөс, ханык урулгар колдарын чүктөйп алган, өрөөлдү долгунур кылды-тамып туура болган. — Оң чед дугаар, сен мырнчаң ичелер алган эмес сен бе? — деп, кижизиниң айтырган. — Кайчың ыңдыр бээр, хаммагың ичелерин — деп, оосу херытыган. Николай ООРЖАК.

«Бүгү назынында чараш даңгына» Амгы үеде чараш даңгыналар конкурзуун чорудары пат-ла чанчыл апарган. Африканың Чад деп күрүне-иниң хамаатмасы Битту Келу деп херезженге «Көзөө-мөңгө» деп чараш даңгына» деп өңөне онагай атты бүгү назынында айлаңдар кылдыр тывыскап. Ол херезжен Чадты төвү Нажаменын хоорайда чурттап турар. Битту Келу ам барык 50 чылдарын дургузуна чуртта өч чараш херезжинеринин үлөгөр-чижээ болуп келген.

«Узаткан ажыл чуруму» Март 5-те ТР-ниң ИХЯ-аның бө чылдык ийн абынын ишинде оперативти ажыл-чорудуулазынын түндүглерин үндүргөн. Ап туура хөмчөлөр ам-ла чепс болуш турарын республика хөмчөлөр үлөөлүндери, мал орлааш-кыналары эвээженей туура керештирилди. Ычангаш бө бүтүн барылаалаша, ИХЯ-нын хуула составынын ажал шаанын чүрүмү уздыр, азы 6 ажал хүнүгүң недеже шилчир деп шийтир хүлээп алдынган. Ол ышкаш иштин херектерин хорай болгаш көчүмүң калдыгын доктаамал практиктиг дуга чедирери-биле ИХЯ-ны комплекстик бригадалаш турускап.

«Аннара эрге — херезженерде» Перунун эртемленерин экспедиция үезинде Укаяль хемнин эринде джунглиде херив-сының доктаамал хай-гаарар, омак-сергек, эол-гир-кашпай чоруун ам-даа оокуммаан. Ону улус чүгө биеги ышкаш анык хөвөө деп билли турар. Оон бир чылдарына чүдөл дээр болза, ол чурттуң акшааның Битту Келуунуң келергей анык чараш үезинде чуртан портретин сийлеп күрүскен. Чада даңгыны чурттаран келген аалчылар бир-ле дугарында Битту-биле баштай танышарлар.

«Узаткан ажыл чуруму» Март 5-те ТР-ниң ИХЯ-аның бө чылдык ийн абынын ишинде оперативти ажыл-чорудуулазынын түндүглерин үндүргөн. Ап туура хөмчөлөр ам-ла чепс болуш турарын республика хөмчөлөр үлөөлүндери, мал орлааш-кыналары эвээженей туура керештирилди. Ычангаш бө бүтүн барылаалаша, ИХЯ-нын хуула составынын ажал шаанын чүрүмү уздыр, азы 6 ажал хүнүгүң недеже шилчир деп шийтир хүлээп алдынган. Ол ышкаш иштин херектерин хорай болгаш көчүмүң калдыгын доктаамал практиктиг дуга чедирери-биле ИХЯ-ны комплекстик бригадалаш турускап.

«Аннара эрге — херезженерде» Перунун эртемленерин экспедиция үезинде Укаяль хемнин эринде джунглиде херив-сының доктаамал хай-гаарар, омак-сергек, эол-гир-кашпай чоруун ам-даа оокуммаан. Ону улус чүгө биеги ышкаш анык хөвөө деп билли турар. Оон бир чылдарына чүдөл дээр болза, ол чурттуң акшааның Битту Келуунуң келергей анык чараш үезинде чуртан портретин сийлеп күрүскен. Чада даңгыны чурттаран келген аалчылар бир-ле дугарында Битту-биле баштай танышарлар. Олар эртериниле бижиниң ап тура, паспортунда хан хан тахмала чараш кысты овуру хөвөрүн баштай-ла эскерип каарлар.

«Узаткан ажыл чуруму» Март 5-те ТР-ниң ИХЯ-аның бө чылдык ийн абынын ишинде оперативти ажыл-чорудуулазынын түндүглерин үндүргөн. Ап туура хөмчөлөр ам-ла чепс болуш турарын республика хөмчөлөр үлөөлүндери, мал орлааш-кыналары эвээженей туура керештирилди. Ычангаш бө бүтүн барылаалаша, ИХЯ-нын хуула составынын ажал шаанын чүрүмү уздыр, азы 6 ажал хүнүгүң недеже шилчир деп шийтир хүлээп алдынган. Ол ышкаш иштин херектерин хорай болгаш көчүмүң калдыгын доктаамал практиктиг дуга чедирери-биле ИХЯ-ны комплекстик бригадалаш турускап.

«Мелегей херезженерин хүндүлээр сен бе? — Ол чүү дээрин ол? Чок болбайн, — А чөм безин кылга албастарын? — Чок, А чүү? — Ындың чүгө болза, мөөк калайыңа чүгө тура-лар кижя бээр сен?» Хуусааның үе баскан херектен үр-ле ажал тып-паан, адал соонда урулгар садыга кийизинчилеп кирип алган. Оон аныктын туура болуу көчүгүчү чүрүм-чүгү, эмгө-сөкөстүг. Бир илап комиссия ханал келген. Көргөс, ханык урулгар колдарын чүктөйп алган, өрөөлдү долгунур кылды-тамып туура болган. — Оң чед дугаар, сен мырнчаң ичелер алган эмес сен бе? — деп, кижизиниң айтырган. — Кайчың ыңдыр бээр, хаммагың ичелерин — деп, оосу херытыган. Николай ООРЖАК.

«Террорист» Мурнувуста кожамыстын Дик дээр анык чиде берген. Эртен аштыгына тавак чыгач чыккан чүвө-дир, Кожа-ныстын бичин огу — илдеп ийм аккелер, дээш ыңдыл туруп берген. Авазы аргалып чадал баан, балы сөптөл олурган мөөк чанымга келген, алды харлыг олгудуан айтырды: — Сен Дикти көрдүң бе, Айдың? Огулум чып олурган чээр-төөнөрүң түндүктүң, чүвө-рунде чогуланың кактавың, шаша, бир караан сыгмай-көрөгөс, чугалай-дыр. — Марс бөй болза, тың бөй мен. Оон башка олун кайы ол. Кожам: «Ынчап кор, Ай-дың, көжөө кижя, дуңмаң ыгылдуу түр, көрөм» деп көгү-тү. Оон бажыныңа кирген, ийн өөрөңе чап каан пи-рожилер эккеп берди, Огулум тура: — Кайлаңар шийип алды-най че — дидир. Карактары-ың шийип алдыың. Бүдүү көөрүмгө, огулум инек кажаа-зыңа кире халдың. Оон илдиспей үне халааш, бажы-ның маинап чоруй барды. Огулум инек саар сандай кы-рында олуруп алган. хүңче шыгаан каап, пирожилерин чып олур. Ол дээш кулаан шөпөрлөп каан мен. — Марс бөй болза, тың бөй мен. Оон бажы-ныңа артыныста ко-жамыстың ани чиде берген. Ваза-ла бистинге кылашпаң келди. — Шарикти көрдүң бе, Ай-дың? Бо урулар дилээш, тып-падылар. Мойнуңда хендир-лиг чүве, кайда араатынып калганы ол ирги. Огулум кожаме каракта-рын олу-суй-суй басып ту-руп-туруп айтырды: — «Шинкейс» эккээй бол-за, тың бөй мен. — Бээр мен, бээр мен, Баш-тай тың эккел. Айдың — деп, кожам чалдың. — Чок, баштай — Шин-кейс — деп кижизин манаың. Кожам бажыныңа балың чорутууң, урулгарың «Пе-түлкс» джизир сорар чигир-лер эккеп берди. — Кайкатыңайн шийип алдың! — деп дужаагаш,

Телевидение

«Шын» солун неделя дургузунда телекөрүкчүлөргө (Март 18-тен 24-ке чедир)

Төрүттүнгөн хунуер-биле!

Донедельник

МАРТ 18 РНТ, БИРГИ канал 15.00 МЕДЭЭЛЕР. 15.20 «Чер алааның уула-ры» М/с. 15.40 Марафон-15. 16.00 Сыдыс шагы. 16.35 «Элен болгаш оон өөрү» Т/с. 17.00 Джэм. 17.30 Спорт чеди хонукта. 18.00 МЕДЭЭЛЕР. 18.20 «Тропиканканың чажы-ды» Т/с. 19.10 Бачым үе. 19.35 Аялганы тып. 20.05 «Вистер». 20.45 Тамчыктыг удунар, чаштар. 21.00 ҮЕ.

21.30 «Операция». 21.50 «Детектив агентствозу «Ай чыры» Т/с. 22.45 Бут бөмбүүнүң допчу-лалы. 23.25—01.30 Техниктиг чап-сар. 01.30 «Анаа чедир болгаш оон соонда...» Т/с. 02.20 «Императорга өргүл». У/ф. ИНИГИ ПРОГРАММА «РОССИЯ» канал 7.30 Ажыл-агыйжы кижилерин үези. 8.20, 11.00 МЕДЭЭЛЕР. 8.20 «Даарта...»

8.25 Негеттинип турар... Негеттинип турар. 8.30 Орус дото. 9.10 Ритмика. 9.25 Шуттузун хөй эвестеп. 10.15 Телесолун. 10.20 Мульти-пульты. 10.35 Чер-черден репортаж-тар. 10.50 Шинтирлэгү үе. 11.30 Милиция хрониказы. 11.40 «Школяның хуулга-зын автобузу» М/с. 12.05—12.55 «Гладиаторлар». 16.00 Хун бүрүде байырлал. 16.15 Уругларга медээлер. 16.30 Чартык шаңк иштинде хуулгазыннар. 17.00 МЕДЭЭЛЕР. 17.20 Камгалап алымшыкың чери-911. 18.15 «Депеша». «ТЫВА» канал 18.45 Элээдилерге. 19.00 МЕДЭЭЛЕР. 19.10 Кичээлдерге чедир ба-за оон соонда. 19.25 ТЫВА ЧЕРДЕ. 19.50 Коллаж. «РОССИЯ» канал 18.45 «Тургутунушкунуң банкың». 19.10—20.00 Л-клуб.

Бистиң авазы Алевтина Чадамбаева УИИУК ам 70 харлап турар. Бугу чуртталгазын дургузунда авазыс чонунга чургузун болуңуң күүжү, угаан-сарылың, бедик башкы мергежилди харам чокка берип келген. Ол дөш дөргүл-төрд, эш-өөр база өөреничилериниң мурунга улуг ат-алдарны чедип алган. Авазынның юбилейи-биле холбаштыр бистер, уруу Кара-кыс Аракча, олгу Виктор Аракча база бистиң 6 уругларыбыс болгаш уругларыбыстың ийи огу авазыска изиг байырың чедирбисан, чаагай калдыкшылды, аас-кеңикти күзөдүңис.

Вторник

МАРТ 19 РНТ, БИРГИ канал 10.10, 12.00, 15.00, 18.00 МЕДЭЭЛЕР. 10.20 «Тропиканканың чажы-ды» Т/с. 12.10 ДЕЛЕГЕЙ. «Бис болгаш өйкөк». 12.50 «Ажылдып каан ном». У/ф. 14.00 Мультифильм. 14.10 «Т. М. А.» Т/с. 15.15 «Олиссейга болган ужу-ралдар». 15.40 Кактус болгаш К°. 15.50 Дом-сол. 16.10 Джунгалин кыйгым. 16.35 «Элен болгаш оон өөрү» Т/с. 17.00 Тет-а-тет. 17.30 Спорт чеди хонукта. 18.20 «Тропиканканың чажы-ды» Т/с.

14.10 «Т. М. А.» Т/с. 15.15 Парлапганың үнү. 15.20 «Чер алааның уула-ры». 15.40 «Хөглүг КВАМпаниа» кларете. 15.50 Мультироллалы. 16.10 Хуулгазын делегей, алы Синема. 16.35 «Элен болгаш оон өөрү» Т/с. 17.00 «...16 хар чедир бол-гаш оон өөрү назылдылар». 17.30, 03.15 Спорт чеди хо-нукта. 18.20 «Тропиканканың чажы-ды» Т/с. 19.10 Бачым үе. 19.35 Каткы-хөг панорамазы. 20.05 Тема. 20.45 Тамчыктыг удунар, чаштар. 21.00 ҮЕ. 21.30 «Операция». 21.45 «Хаван ажаакчызы биле каларчы». У/ф. 23.15 Москва — Кремль. 23.35—01.30 Техниктиг чап-сар. 01.30 Хит-парад.

18.55 Бойдус. Экология. Ка-дыкшыл. 19.10 МЕДЭЭЛЕР. 19.20 Чугаалажымшыкың. 19.40 МЕДЭЭЛЕР. 19.50 Коллаж. «РОССИЯ» канал 20.00 МЕДЭЭЛЕР. 20.25 Тодаргайы-биле. 20.35 «Мээн чазык болгаш эрге-часыг аным». У/ф. «ТЫВА» канал 22.30 «Кым-даа угтундур-баан». 22.40 Рек-тайм. 23.00 МЕДЭЭЛЕР. 23.25 Автомиг. 23.30 «Бис кымнар бис?» Теогү-публицистиг програм-ма. 00.25—00.30 Уениң агымы. «РОССИЯ» канал 20.00 МЕДЭЭЛЕР. 20.25 Тодаргайы-биле. 20.35 «Мээн чазык болгаш эрге-часыг аным». У/ф.

Бистиң чаптанчтыг, ынак урууус Саяна ХОВАЛЫГ чактың кайгамчык башкы айы — март 17-де тапты-да 4 харлаар. Төрүттүнгөн хунуң уткуштур уруууска чүрэвис ханызындан изиг байырывысты чедирип, быйкыг калдык-шылды, аас-кеңикти, омак-хөглүг, эрес-кежээ база эки, ажыктыг чүүлдерге өөреничил, сундулуг болуруңу кү-зеп, даразында одуруларны тураскааттымыс: Чылдыг чаагай чакың өйдө бодардын. Чылдыг бозун чактың олар чечек ышкың, Чымзын-нике сундулуг боп чокка берип, Чараш чаның, төлөңгит боп манчың ослел! Ондур улуг өртемчеге төрүттүңүң. Өөрүшкү-манай-биле бүргөткөн сен, Өөрүңнү аразыңа мактагың, Ол хаак ышкың, ээлден, ээлгир, шимченгир бол! Хундуң-биле авазы, ачазы, угбазы Софья, Бажым-Алаак суурда чурттап турар кырган-авалары, кырган-ачалары, акылары, угбалары, честелери, бичин думдалары.

Среда

МАРТ 20 РНТ, БИРГИ канал 6.00 ТЕЛЕЭРТЕН. 9.00, 12.00, 15.00, 18.00 МЕДЭЭЛЕР. 9.15 «Тропиканканың чажы-ды» Т/с. 10.05 Тема. 10.50 «Дириг амытаннар делегейде». 11.30 Аялганы тып. 12.10 ДЕЛЕГЕЙ. 12.50 «Ажылдып каан ном». Ийги фильм. 1-ги сериа-зы. 14.00 Мультифильм. 14.10 «Т. М. А.» Т/с. 15.15 «Олиссейга болган ужу-ралдар». 15.40 Кактус болгаш К°. 15.50 Дом-сол. 16.10 Джунгалин кыйгым. 16.35 «Элен болгаш оон өөрү» Т/с. 17.00 Тет-а-тет. 17.30 Спорт чеди хонукта. 18.20 «Тропиканканың чажы-ды» Т/с.

12.00, 17.00, 23.00 МЕДЭЭ-ЛЕР. 12.20 Телесолун. 12.25 «Санта-Барбара» Т/с. 13.20 «Школяның хуулга-зын автобузу» М/с. 13.50 Тараачынар айтырмы. 14.10 Бут бөмбүү. УЕФА кубогу. 1/4 түңнөд оюннар. «Ноттингем Форест» (Нот-тингем) — «Бавария» (Мюнхен). 16.05 Хун бүрүде байырлал. 16.15 Уругларга медээлер. 16.30 Кымның талазың. 17.20 «Бракың Чөөн чук». ИНИГИ ПРОГРАММА 12.00, 17.00, 23.00 МЕДЭЭ-ЛЕР. 12.20 Телесолун. 12.25 «Санта-Барбара» Т/с. 13.20 «Школяның хуулга-зын автобузу» М/с. 13.50 Тараачынар айтырмы. 14.10 Бут бөмбүү. УЕФА кубогу. 1/4 түңнөд оюннар. «Ноттингем Форест» (Нот-тингем) — «Бавария» (Мюнхен). 16.05 Хун бүрүде байырлал. 16.15 Уругларга медээлер. 16.30 Кымның талазың. 17.20 «Бракың Чөөн чук».

17.55 «Чылдык кижизин». Хи-рург В. Ондар дугайында. 18.20 МЕДЭЭЛЕР. 18.30 Чүггө силерниң-биле кады. 18.40 Өрткөн чылдарның бедилген. 19.00 РИКО көргүзүп тур. 19.20 Шинтирлээр айты-рыгылар. 19.40 МЕДЭЭЛЕР. 19.50 Коллаж. «РОССИЯ» канал 20.00 МЕДЭЭЛЕР. 20.25 Тодаргайы-биле. 20.35 «Санта-Барбара» Т/с. «ТЫВА» канал 21.30 М. Боарскийниң «до-минозу». 22.05 Уениң агымы. 22.10 Онда канал. 23.25 «Алдын маска» фести-вальдан демделгелдер. 23.10 Автомиг. 23.45—23.55 «КДЭ». ИНИГИ ПРОГРАММА «РОССИЯ» канал 17.55 «Чылдык кижизин». Хи-рург В. Ондар дугайында. 18.20 МЕДЭЭЛЕР. 18.30 Чүггө силерниң-биле кады. 18.40 Өрткөн чылдарның бедилген. 19.00 РИКО көргүзүп тур. 19.20 Шинтирлээр айты-рыгылар. 19.40 МЕДЭЭЛЕР. 19.50 Коллаж. «РОССИЯ» канал 20.00 МЕДЭЭЛЕР. 20.25 Тодаргайы-биле. 20.35 «Санта-Барбара» Т/с.

ЧАРЛАЛДАР ЖУРНАЛИСТЕР ХЕРЕГЛЕТТИНИП ТУРАР Эмнээшкни профилактиказының республика төвүнге ажылдаары-биле журналистер хереглет-тинип турар. Даразында телефонче долгаар: 9-74-65.

Четверг

МАРТ 21 РНТ, БИРГИ канал 6.00 ТЕЛЕЭРТЕН. 9.00, 12.00, 15.00, 18.00 МЕДЭЭЛЕР. 9.15 «Тропиканканың чажы-ды» Т/с. 10.05 Бут бөмбүү. Чемпион-нар маргылаазы. «Ювен-тум» (Италия) — «Реал» (Мадрид). 12.10 ДЕЛЕГЕЙ. 12.50 «Ажылдып каан ном». 2-ги фильм. 2-ги сериязы. 14.10 «Т. М. А.» Т/с. 15.15 Парлапганың үнү. 15.20 «Олиссейга болган ужу-ралдар». 15.45 Лого-го. 16.40 «Элен болгаш оон өөрү» Т/с. 17.05, 01.30 Фигурлуг чунгу-лашкың. Эңгиз оюннар. Хостуг программа. 18.15 «Тропиканканың чажы-ды» Т/с. 19.05 Бут бөмбүү. Чемпион-нар маргылаазы. 1/4 түң-нөд оюннар. «Спартак» (Москва) — «Навт» (Фран-ция). 20.45 Тамчыктыг удунар, чаштар. 21.00 ҮЕ. 21.45 «Сонгу далайга тудуп алымшыкың». У/ф. 23.30—01.30 Техниктиг чап-сар. 02.25 Бут бөмбүү. Чемпион-нар маргылаазы. 1/4 түң-нөд оюннар. Уш маргыл-лаазы допчулалы. 11.25 Хөгжүмнүг экспромт. 11.50 Чер-черден репортаж-тар. 12.05 — 12.31 «Школяның хуулгазын автобузу». 12.30—13.00 Долгандырыл-дан бир бажым. * * *

8.30 Ритмика. 8.45 Шуттузун хөй эвестеп. «ТЫВА» канал 9.00 Тыва Республиканың Улуг Хуралының 1-ги съездининде дамчылыгыла. «РОССИЯ» канал 11.00 МЕДЭЭЛЕР. 11.30 Телесолун. 11.35 Хөгжүмнүг экспромт. 11.50 Чер-черден репортаж-тар. 12.05 — 12.31 «Школяның хуулгазын автобузу». 12.30—13.00 Долгандырыл-дан бир бажым. * * * 16.05 Хун бүрүде байырлал. 16.15 Уругларга медээлер. 16.30 Кымның талазың. 17.20 «Бракың Чөөн чук».

16.15 Уругларга медээлер. 16.30 Кенгуру. 17.20 Чаа шутум. «ТЫВА» канал 17.30 МЕДЭЭЛЕР. 17.40 Хөгжүмнүг байыр. 18.15 МЕДЭЭЛЕР. 18.25 Коллаж. «РОССИЯ» канал 18.35 «Петербургтүң чажыт-тары», 42-ги сериязы. 19.55 Реклама. 20.00 МЕДЭЭЛЕР. 20.25 Тодаргайы-биле. 20.35 «Санта-Барбара» Т/с. 21.30 «Думчук». «РОССИЯ» канал 22.05 Политиктиг олимпиаде. 22.50 Уениң агымы. 23.00 МЕДЭЭЛЕР. 23.25 Автомиг. 23.30 «Алдын маска» фести-вальдан демделгелдери. 23.45—00.15 Шляпанар ужул-баан. ИНИГИ ПРОГРАММА «РОССИЯ» канал 9.35 Онда канал. «Чурттап, ынак чор бис». 9.45 Тараачынар айтырмы. 10.05 «Санта-Барбара» Т/с. * * * 17.30 Танды-экспресс. 18.05 «Алдын визитка». 18.25 Алена Свиридова.

Билчит Маннай-ооловна МОНГУШ

Улус өөредилгезинин хоочу Билчит Маннай-ооловна Монгуш үр авес араанын соонда 1996 чылдыг март 14-те мөчөн. Билчит Маннай-ооловна Монгуш 1931 чылдың июнь 13-те Чөөн-Хемчик кожуунун Хорум-Даг сумузунга хөй уруглуг өг-бүлөгө төрүттүнгөн, он бир уругтун он хеймери, Чөөн-Хемчик кожуунун Хорум-Даг сумузунга Ленин аттыг каттын-кан школага, оон соонда Чадамбаның долу авес ортумак база Кызылдың № 2 школа-зынга өөренип чорган. 1950 чылда он класты дооскаш, Абакаанда күрүениң башкы институтун дооскан соонда, Сүт-Хөл кожуунун Суг-Аксы, Чөөн-Хемчиктин Чыргакы, Чыраа-Важы, Хайы-ракан ортумак школаларыга башкылар амылган чорган. 1962 чылда Кызылда күрүениң башкы институ-дун тыва дыл башкы литератү-ра факультетин чедипши-нип дооскан соонда, Кызыл-дың № 2 ортумак школазын-га пенсияга үңгүкө чедир амылган. Билчит Маннай-ооловна бодуңуң бугу билиг-мерге-жилин, энергиязын анык салгалды келир уениң төлө-тиг хамаатылары кылдыр өөредип, кижизиндегиге ба-раскаалды келген. Билчит Маннай-ооловна Монгуш чүггө башкы хуул-газын чедип амылган. Билчит Маннай-ооловна бодуңуң бугу билиг-мерге-жилин, энергиязын анык салгалды келир уениң төлө-тиг хамаатылары кылдыр өөредип, кижизиндегиге ба-раскаалды келген. Билчит Маннай-ооловна Монгуш чүггө башкы хуул-газын чедип амылган.

Пятница

МАРТ 22 РНТ, БИРГИ канал 6.00 ТЕЛЕЭРТЕН. 9.00, 12.00, 15.00, 18.00 МЕДЭЭЛЕР. 9.15 «Тропиканканың чажы-ды» Т/с. 10.05 Чүггө иелээ. 10.45 Ойна, гармонь. 11.15 «Тевеге альпсининиң херээ чүд». М/ф. 11.25 Шутту бажында барда. 12.10 ДЕЛЕГЕЙ. 12.50 «Ажылдып каан ном». 2-ги фильм. 3-кү сериа-зы. 14.00 «Будуп каан дилиги». М/ф. 14.10 «Т. М. А.» Т/с. 15.15 Парлапганың үнү. 15.20 «Олиссейга болган ужу-ралдар». 15.45 А. Ручин тоод-филь-ми. «Роуч-шевер холдуд Марья». 17.00, 01.30 Фигурлуг чунгу-лашкың. Делегей чемпио-нады. Эр кижилер. Хостуг программа. 18.20 «Тропиканканың чажы-ды» Т/с.

12.50 «Ажылдып каан ном». 2-ги фильм. 3-кү сериа-зы. 14.00 «Будуп каан дилиги». М/ф. 14.10 «Т. М. А.» Т/с. 15.15 Парлапганың үнү. 15.20 «Олиссейга болган ужу-ралдар». 15.45 А. Ручин тоод-филь-ми. «Роуч-шевер холдуд Марья». 17.00, 01.30 Фигурлуг чунгу-лашкың. Делегей чемпио-нады. Эр кижилер. Хостуг программа. 18.20 «Тропиканканың чажы-ды» Т/с. 19.10 «Сылдыс» көргүзүп турар. 19.25 «Кизи болган хоойлу». 19.55 Хуулгазын шөлу. 20.45 Тамчыктыг удунар, чаштар. 21.00 ҮЕ. 21.45 «Детектив агентствозу «Ай чыры» Т/с. 22.45 Көпүл. 23.30—01.30 Техниктиг чап-сар. 02.25 «Кара үш-булуңчук». 3-кү сериязы. ИНИГИ ПРОГРАММА «РОССИЯ» канал 7.30 Ажыл-агыйжы кижилер-нин үези. 8.00, 11.00, 17.00 МЕДЭЭЛЕР. 8.20 «Даарта...» 8.25 Негеттинип турар... Негеттинип турар... 8.30 Ритмика. 8.45 Шуттузун хөй эвестеп. 9.35 Милиция хрониказы. 9.45 Тараачынар айтырмы. 10.05 «Санта-Барбара» Т/с. 11.20 Телесолун. 11.35 Салгы бажымы «Ле Монти». 11.50 Мульти-пульты. 12.20 — 12.34 Чер-черден репортажтар. * * *

14.00 Бут бөмбүү. Кубоктар кубугу дөш. «Рапит» (Бе-на) — «Динамо» (Москва). (Чапсарда — «КДЭ»). * * * 16.05 Хун бүрүде байырлал. 16.15 Уругларга медээлер. 16.30 Узааткан хун. 16.50 Месаселос. 17.20 «Бедик дээр». У/ф. «ТЫВА» канал 18.20 МЕДЭЭЛЕР. 18.40 «Донмас-Сутга кежээ». Композитор С. И. Бадраа. 19.20 АЗЫ ТОВУ. 19.40 Коллаж. «РОССИЯ» канал 20.00 МЕДЭЭЛЕР. 20.25 Тодаргайы-биле. 20.35 «Санта-Барбара» Т/с. 21.30 «Думчук». 20.00 МЕДЭЭЛЕР. 20.25 Тодаргайы-биле. 20.35 «Санта-Барбара» Т/с. 21.30 «Думчук». 20.00 МЕДЭЭЛЕР. 20.25 Тодаргайы-биле. 20.35 «Санта-Барбара» Т/с. 21.30 «Думчук». 20.00 МЕДЭЭЛЕР. 20.25 Тодаргайы-биле. 20.35 «Санта-Барбара» Т/с. 21.30 «Думчук».

Тыва Республиканың Өөредилге яамызы, Кызыл хоорай чыгарганын өөредилге килдизи, Кызыл хоорайның чоңуң камгалап өргөлдө, Кызылдың № 2 тыва ортумак школазының башкылар коллективни улус өөредилге-зиниң хоочуну Билчит Маннай-ооловна МОНГУШТУҢ Үр авес араанын соонда 1996 чылдыг март 14-те мөчөнни дыйнагышаан, оң өг-бүлөзиге, төрөдериңге, чөөк кижилеринге ханы кажымдалды илгерилеп тур.

Суббота

МАРТ 23 РНТ, БИРГИ канал 7.45 Телеканал «Көдүрлүүш-күн». 8.45 Ламаның сөзү Митро-полит Кирилл. 9.00, 11.00, 18.00 МЕДЭЭ-ЛЕР. 9.10 Телеканал «Көдүрлүүш-күн». 10.20 Эзелел. 11.00 Эртеңги почта. 11.35 Смак. 11.55 Эрмитаж «Алдарлыг Петригы ынак кижизин». 12.25 «Авам ашакка барып алган». У/ф. 13.55 Магалап сонуураар кижим. 14.20 Дириг амытаннар делегейинде. 15.20 Европалык көрүш. 15.45 Вомона. 16.05 Фигурлуг чунгулааш-кың. Делегей чемпионнады. Хостуг таныш. 17.10 Аас-кежиктиг таварыл-га. 18.20 КВН. 18.55 Фигурлуг чунгулааш-кың. Делегей чемпионнады. 19.55 Мультифильм. 20.00 «Ажылдып каан панорамазы». Кинокомедия. 22.00 ВОСКРЕСЕНЬЕ. 23.00 Ваштайгы көрүштөнө-өн аныктыгы. 23.35—01.30 Техниктиг чап-сар. 01.30 «Детектив агентствозу «Ай чыры» Т/с. 02.25 — 04.35 «Өске хоорай-да чазы» Т/ф.

12.50 «Ажылдып каан ном». 2-ги фильм. 3-кү сериа-зы. 14.00 «Будуп каан дилиги». М/ф. 14.10 «Т. М. А.» Т/с. 15.15 Парлапганың үнү. 15.20 «Олиссейга болган ужу-ралдар». 15.45 А. Ручин тоод-филь-ми. «Роуч-шевер холдуд Марья». 17.00, 01.30 Фигурлуг чунгу-лашкың. Делегей чемпио-нады. Эр кижилер. Хостуг программа. 18.20 «Тропиканканың чажы-ды» Т/с. 19.10 «Сылдыс» көргүзүп турар. 19.25 «Кизи болган хоойлу». 19.55 Хуулгазын шөлу. 20.45 Тамчыктыг удунар, чаштар. 21.00 ҮЕ. 21.45 «Детектив агентствозу «Ай чыры» Т/с. 22.45 Көпүл. 23.30—01.30 Техниктиг чап-сар. 01.30 «Детектив агентствозу «Ай чыры» Т/с. 02.25 — 04.35 «Өске хоорай-да чазы» Т/ф.

12.45 Албан чериниң дугаа-ры-299-00-00. 13.50 «Күш-ажылдың» байыр-далы. 13.80 «Россияда шүлүкчү — шүлүкчүлөрдө да артык». 14.30 Де факто. 14.45 Орус караоке. 15.05 Хыналда экземпляр. 15.15 Канчаар чурттаар бис? 16.00 «Вални». Хөй сериа-лыг т/с. 1-ги сериязы. (Ка-нада). 16.50 Клип-антракт. Р. Ибра-гимов. «РОССИЯ» канал 17.00 Сергей Шакуров. 17.45 Онда чедир. 18.05 Оюннар делегейи. «Глади-аторлар». 18.55 Уланчылыг кино. «Пе-тербургтун чажыттары». 43-кү сериязы. 20.30 Р. Быков-биле суббота кежээзи. 22.10 Онда чажыт. 23.00 Албан чериниң дугаа-ры-299-00-00. 23.20 Уениң агымы. 23.25 «А» программа. 00.25—01.10 Адамның ябло-гу.

Тыва Республиканың Журналистер ажилдегиниң баштаар чери, «Шын» солун редакциязынның коллективни хоочун журналист И. Д. Келик-Сенгиниң өөнүң ишти, улус өөредилгезинин хоочуну Билчит Маннай-ооловна МОНГУШТУҢ мөчөзүн-биле холбаштыр аана, оң өг-бүлөзиге, чөөк кижилеринге ханы кажымдалды илгерилеп тур.

Воскресенье

МАРТ 24 РНТ, БИРГИ канал 7.50 «Спортлото» тиражы. 8.00, 9.10 Телеканал «Көдүр-лүүш-күн». 9.00 Мультифильм. 10.25 Шутту бажында барда. 11.00 Эртеңги сыдыс. 11.50 Билди кижилден мелээ. 12.00 Россияга бараан бооп тур мен. 12.30 Ойна, гармонь. 13.10 Орус делегейи. 13.25 Эвлинди-пр-даа бол, эл-дегит. 13.25 Каткы-хөг панорамазы. 14.25 «Дэребилең» Т/с. 15.00, 18.00 МЕДЭЭЛЕР. 15.15 Мультифильм. 16.10 Кузелин вокзалы. 16.10 Аян чорукчулар клуву. 16.55 Автомобиль болгаш мен. 17.15 Мультифильм.

12.00 Россияга бараан бооп тур мен. 12.30 Ойна, гармонь. 13.10 Орус делегейи. 13.25 Эвлинди-пр-даа бол, эл-дегит. 13.25 Каткы-хөг панорамазы. 14.25 «Дэребилең» Т/с. 15.00, 18.00 МЕДЭЭЛЕР. 15.15 Мультифильм. 16.10 Кузелин вокзалы. 16.10 Аян чорукчулар клуву. 16.55 Автомобиль болгаш мен. 17.15 Мультифильм. 18.20 КВН. 18.55 Фигурлуг чунгулааш-кың. Делегей чемпионнады. 19.55 Мультифильм. 20.00 «Ажылдып каан панорамазы». Кинокомедия. 22.00 ВОСКРЕСЕНЬЕ. 23.00 Ваштайгы көрүштөнө-өн аныктыгы. 23.35—01.30 Техниктиг чап-сар. 01.30 «Детектив агентствозу «Ай чыры» Т/с. 02.25 — 04.35 «Өске хоорай-да чазы» Т/ф.

11.15 Парламент неделязы. 12.00 Бут бөмбүү. Россия чемпионнады. «Спартак» (Москва) — «Черноморск» (Новороссийск). 14.30 «Узе кестимес...» 14.45 «Вални». Т/с. 15.35 Салгы бажымы. 15.40 Ном садым. 16.10 Дириг амытаннар делегейинде. 17.10 Бут бөмбүү кызыгар чок. 18.00 Динейиниң хуулга-зын делегейи. «Тенекпей». «Алладдин». 18.55 Кино тырттырып ту-рар... 19.00 Теогүниң арыннары. 20.25 Телечарыш. 20.40 «Коктейль». У/ф. (АКШ). 22.40 Автомиг. 22.45 Кызылдыңга. 23.20 Албан чериниң дугаа-ры-299-00-00. 23.25 «А» программа. 00.30—01.35 Уениң агымы.

Тыва Республиканың Журналистер ажилдегиниң баштаар чери, «Шын» солун редакциязынның коллективни хоочун журналист И. Д. Келик-Сенгиниң өөнүң ишти, улус өөредилгезинин хоочуну Билчит Маннай-ооловна МОНГУШТУҢ мөчөзүн-биле холбаштыр аана, оң өг-бүлөзиге, чөөк кижилеринге ханы кажымдалды илгерилеп тур.

ТЫВА ТЕАТР 60 ХАРЛААР Күрүениң В. Көк-оол аттыг хөгжүм-ши театрының ЮБИЛЕЙЛИГ ЧАРЛАЛЫ Бо айда даразында ШИИЛЕРНИ көөрүңсө чалап тур Март 16-да Х. ШИРИИН-ООЛ — «Хостуг Тыва» — 17 шакта. Март 17-де В. СЕРЕН-ООЛ — «Кудер анчы» — 12 шакта. Март 17-де В. СЕРЕН-ООЛ — «Амыдыралды хээлери» — 16 шакта. Март 19-та Р. ТОМА — «Сес ынак херээжен» — 18 шакта.

18 шакта. Март 20-де Л. БЕРНСТАЙН — «Барын чүккө болган төөгү» — 18 шакта. Март 24-те М. ТИКАМАЦУ — «Изиг, үстүг ханы тамы» — 16 шакта. Март 25-те Н. ГОГОЛЬ — «Көзержилер» — 18 шакта. Март 26-да В. КӨК-ООЛ «Хайыраан бот» — 18 шакта. Март 27-де Юбилей концерти — 16 шакта. Март 30-де Юбилей концерти — 17 шакта. Март 31-де Юбилей концерти — 17 шакта. эгелээр.

ТАРЫДЫП АЛЫРЫНЧЕ ДАЛАЖЫНАР Полиомнелит азы бичин уругларның мунчураар аарыы. Ол аарыгы болдурбас дээр 1996 чылдың март 18-тен 22-ге чедир, апрель 22-ден 26-га чедир республиканың уруглар эмнелгелеринге 3 айдаң 3 харга чедир уругларны 2 удаа тарыыр. Ийи дамды эм дээрге — бистиң бичин чашта-рывыстың аас-кежиктиг келир чуртталгазы-дыр. Ада-иелер! Уругларыңарны полиомнелитке удур айттыңан хуусааларда тарылып алырын-че далажыңар! Эмнээшкни профилактиказының республика төвү.

Өвүр кожуунун чыгаргазы, көлөзө ажыл-агый өргөлдө-лүс Дус Дагың хоочун чурттакчызы, Тыва Республика-ның алдарлыг малчыны, маалыр не Уйнукай Донгаксва ДАДЫЯТЫНЫҢ аар арааш, мөчөзүн дыйнагышаан, оң ажы-төлүңе, чөөк кижилеринге, төрөдериңге ханы кажымдалды илгерилеп тур.

Өвү